

Starożytne recepty na szczęście

Sokrates (469-399 p.n.e., Ateny)

Szczęście = cnota (dobro w sensie etycznym). Cnota = mądrość (wiedza o tym, co jest dobre i piękne).
Zatem:

szczęście = mądrość i mądre postępowanie

Arystoteles (384-322 p. n. e., Ateny)

Szczęście = najwyższe dobro (eudajmonia). Najwyższe dobro = doskonałość. Doskonałość człowieka = działanie najbardziej właściwie człowiekowi jako istocie rozumnej = działanie rozumne. Działanie rozumne = rozumne poznanie świata (mądrość, rozum) i etyczne działanie. Zatem:

szczęście = rozum rozumne poznawanie świata i etyczne działanie w nim

Stoicy (III w. – II p. n. e., Ateny – Rzym; Zenon, Chryzyp, Seneka, Epiktet, Marek Aureliusz)

Szczęście = cnota (dobro w sensie etycznym). Cnota = rozumne życie. Życie rozumne = życie zgodne z rozumem (prawami) wszechświata. Zgodność z prawami wszechświata = akceptacja tego, co przynosi los – niezależność od emocji, wypełnianie obowiązków, akceptowanie cierpienia. Zatem:

szczęście = wypełnianie swych obowiązków i godne znoszenie cierpień

Epikur (341-270 p. n. e., Ateny)

Szczęście = przyjemność. Przyjemność = brak cierpień.

Zatem:

1) szczęście = brak cierpień

Przyjemności = przyjemności zmysłowe („przyjemności brzucha”) i duchowe (dobra rozmowa, lektura, przeżycie artystyczne).

Zatem:

2) szczęście = przyjemności zmysłowe i duchowe (np. spotkanie z przyjaciółmi przy winie i mądrej dyskusji)